Lietas Nr. C29543112
Lietas arhīva Nr. CA-1456-17/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 5.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Ozola, tiesneši M. Katlapa un A. Dundurs
ar sekretāri M.Buličevu
piedaloties AS "DNB banka" pārstāvjiem /pers. C/, /pers. D/, atbildētājas /pers. E/ pārstāvim zv.advokātam Z.Berezovskim
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu AS "DNB banka" prasībā pret /pers. F/ un /pers. E/ par parāda piedziņu sakarā ar AS "DNB banka" un /pers. F/ apelācijas sūdzībām par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 20.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1.] AS "DNB banka" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību, kuras galīgajā redakcijā lūgts piedzīt no /pers. F/ parādu 42501,66 Ls, zaudējumus 122,68 Ls apmērā, tiesāšanās izdevumus, piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. F/ piedzīt no /pers. E/ galveno parādu 7028,04 Ls, procentus par aizdevuma lietošanu 6115,95 Ls, līgumsodu 1059,78 Ls, zaudējumu atlīdzību 122,68 Ls un tiesas izdevumus, nosakot prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no galvenā parāda 7 028,04 līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587.pantu, 1652.panta 3.punktu, 1716., 1717., 1720., 1722., 1760., 1765., 1934., 1943.pantu un 1946.panta pirmo daļu.

[2.] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 20.jūnija spriedumu nospriests prasību apmierināt daļēji- piedzīt no /pers. F/ par labu AS "DNB banka" galveno parādu 35325,94 Ls, procentus 6115,95 Ls apmērā, līgumsodu 1059,78 Ls apmērā un zaudējumus 122,68 Ls, apmērā, kā arī tiesāšanās izdevumus 721,74 Ls apmērā, kopā 43346,09 Ls apmērā. Prasību daļā par parāda piedziņu no /pers. E/ noraidīt.

Atzīt AS "DNB banka" tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no galvenā parāda par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

[2.1.] Tiesa konstatējusi, ka 2005.gada 28.decembrī starp prasītāju (pirms nosaukuma maiņas AS „NORD/LB Latvija") un /pers. F/ noslēgts kredīta līgums Nr.10930/5P13 par kredīta 10000 EUR apmērā piešķiršanu, ar pienākumu atmaksāt kredītu kopā ar procentiem (procentu likme eiro 3 mēnešu EURIBOR + papildus likme 2,5 % gadā) pēc lineārās metodes, sākot ar 2006.gada 27.februāri līdz 2015.gada 27.decembrim, veicot ikmēneša maksājumus Kredīta līgumā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar Kredīta līguma 9.1.punktu līgums nodrošināts ar hipotēku uz nekustamo īpašumu - /adrese/, Rīgā, saskaņā ar 2005.gada 28.decembra Ķīlas līgumu Nr.10930/5P13-1.

2006.gada 7.aprīlī starp prasītāju un /pers. F/ noslēgti Kredīta līguma Grozījumi Nr.1, saskaņā ar kuriem /pers. F/ izsniegts papildus kredīts 10000 EUR apmērā ar atmaksas termiņu no 2006.gada 27.maija līdz 2020.gada 27.decembrim, 2006.gada 19.jūlijā Grozījumi Nr.2- izsniegts papildus kredīts 14000 EUR apmērā ar atmaksas termiņu no 2006.gada 27.oktobra līdz 2020.gada 27.decembrim, 2006.gada 10.oktobrī Grozījumi Nr.3-izsniegts papildus kredīts 7500 EUR apmērā ar atmaksas termiņu no 2006.gada 27.novembra līdz 2025.gada 27.decembrim, 2007.gada 2.februārī Grozījumi Nr.4- izsniegts papildus kredīts 11336 EUR apmērā ar atmaksas termiņu no 2007.gada 27.marta līdz 2025.gada 27.decembrim. Līdz ar ko kopējā aizdevuma summa ir 52836 EUR. Grozījumos Nr.4 samazināta ikmēneša procentu papildus likme uz 2 % gadā, un nav strīda, ka /pers. F/ ir saņēmusi piešķirto kredītu pilnā apmērā.

Atbildētāja/pers. F/ tiesas sēdē atzinusi, ka nav veikusi kredīta atmaksu Kredīta līgumā noteiktajā kārtībā, bet pēc 2007.gada 27.novembra neveica nevienu maksājumu.

[2.2.] No Kredīta atmaksas un procentu samaksas grafika un izdrukas par Izsniegto un atmaksāto kredīta pamatsummu uz 2011.gada 2.decembri tiesa secinājusi, ka pēdējais pamatsummas maksājums veikts 2007.gada 1.novembrī. Pavisam /pers. F/atmaksājusi kredīta pamatsummu 2571,72 EUR apmērā, tādējādi /pers. F/ pamatsummas parāds ir 50264,28 EUR, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa (0,702804 lati par 1 eiro) ir 35325,94 Ls.

[2.3.] Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1716.pantu, 1717.panta otro daļu, 1720. un 1722.pantu, konstatējusi, ka saskaņā ar Kredīta līguma II daļas noteikumu 10.1.punktu, ja kredītņēmējs neveic maksājumus saskaņā ar grafiku, kā arī sākot ar desmito dienu no bankas vienpusējas atkāpšanās no līguma, kredītņēmējs maksā bankai līgumsodu 0,3% dienā no nesamaksātās summas.

Ar līgumsoda aprēķinu uz 2011.gada 2.decembri atbildētājai laika periodā no 2006.gada 28.augusta līdz 2011.gada 1.decembrim par maksājumu kavējumiem aprēķināts līgumsods 47566,35 EUR apmērā, savukārt atbildētāja samaksājusi līgumsodu 6,82 EUR apmērā, līdz ar to aprēķinātais līgumsods ir 47559,53 EUR, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa (0,702804 lati par 1 eiro), ir 33425,03 Ls. Prasītājs samazinājis līgumsoda apmēru no 33425,03 Ls uz 1059,78 Ls, ko lūdz piedzīt.

[2.4.] Tiesa pamatojusies uz Civillikuma 1775. un 1779.pantu, spriedumā norādīts, ka saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 7.3.punkta nosacījumiem, ja kredītņēmējs līgumā noteiktajā termiņā nav iesniedzis bankai līguma noteikumiem atbilstošu apdrošināšanas polisi un/vai dokumentu par apdrošināšanas prēmijas samaksu, banka var pēc saviem ieskatiem, bet par kredītņēmēja līdzekļiem, veikt nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu nepārtrauktu saskaņā ar nodrošinājuma līgumiem ieķīlāto ķermenisko lietu (izņemot zemi) apdrošināšanu.

Prasītājs prasības pieteikumā norāda, ka, ņemot vērā to, ka atbildētāja Kredīta līgumā noteiktajā termiņā neiesniedza prasītājam pierādījumus par apdrošināšanas samaksas veikšanu, prasītājs saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 7.3.punkta nosacījumiem veica apdrošināšanas samaksu 122,68 Ls apmērā.

No maksājuma dokumentiem konstatēts, ka prasītāja samaksāja AAS „BALTA" apdrošināšanas prēmiju par laika periodu no 2009.gada 8.jūlija līdz 2012.gada 7.jūlijam par objektu (nekustamo īpašumu) /adrese/, Rīgā.

Tiesa atzinusi, ka minētie prasītāja zaudējumi 122,68 Ls apmērā ir tiešā cēloņsakarībā ar atbildētājas neatļautu rīcību, kas izpaudās savlaicīgā

apdrošināšanas prēmiju nemaksāšanā.

[2.5.] Atsaucoties uz Civillikuma 1589.pantu, spriedumā norādīts, ka saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 10.5.punkta 2.apakšpunkta nosacījumiem, banka var vienpusēji atkāpties no līguma un prasīt no kredītņēmēja pilnīgu līguma saistību pirmstermiņa izpildi, ja kredītņēmējs ilgāk kā 30 (trīsdesmit) dienas neveic vai neveic pilnā apmērā maksājumus saskaņā ar grafiku.

Tiesa atsaukusies uz atziņām Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta un Civillietu tiesu palātas tiesnešu 2009.gada 2.jūlija kopsapulces lēmumā, ka vienpusēji atkāpjoties no līgumiem, kreditori atbilstoši līgumu noteikumiem ir tiesīgi pieprasīt visas aizdevuma summas, kā arī procentu un līgumsoda samaksu. Tiesiskā attiecība kā pušu pienākumu un tiesību kopums pastāv līdz saistībā noteikto tiesību un pienākumu pilnīgai izpildei, tostarp līdz procentu un, ja pielīgts, līgumsoda samaksai.

Norādīts, ka lietas materiāliem pievienots prasītāja sagatavots Pirmstiesas brīdinājums atbildētājai /pers. F/ uz adresi /adrese/, un /pers. E/ uz adresi /adrese/, kā arī 2011.gada 5.decembrī sagatavots Pirmstiesas brīdinājums atbildētājai /pers. F/ uz adresi /adrese B/, un /pers. E/ uz adresi /adrese C/, kurā paziņots par parādsaistību un zaudējumu apmēru un bankas vienpusējo atkāpšanos no Kredīta līguma ar 2011.gada 2.decembri, kā arī lūgts samaksāt parāda summas līdz 2011.gada 27.decembrim.

[2.6.] Atsaucoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma $8.^1$ panta pirmās daļas 3.punktu un $8.^1$ panta ceturtās daļas 1.punktu, tiesa norādījusi, ka, lai gan Kredīta līguma noteikums, kurš paredz vienpusēju atkāpšanos no līguma, ja patērētājs ilgāk par 30 dienām neveic maksājumus, neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām, atbildētāja pieļāva Kredīta līgumā noteikto maksājumu kavējumu ilgāk kā par 60 dienām, līdz ar to prasītāja vienpusējā atkāpšanās no līguma ir tiesiska.

Tiesa atzinusi par nepamatotiem atbildētājas iebildumus, ka prasītājs ilgstoši nav veicis nekādus pasākumus, lai atgūtu parādu, jo parādsaistības netika pildītas, sākot jau ar 2007.gada 27.novembri, tādējādi prasītājam bija iespēja pašam novērst radušos zaudējumus atbilstoši Civillikuma 1776.pantā noteiktajam.

Tiesa nav apšaubījusi prasītāja paskaidrojumus, ka prasītājs ir veicis pasākumus, lai piedzītu parādu- 2008.gadā Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā iesniedzis pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildi, kurš noraidīts. 2010.gadā prasītājs mēģinājis atrast atbildētāju /pers. F/ ar tiesu izpildītāja starpniecību, taču tas nav izdevies. Tiesa nav apšaubījusi minēto apgalvojumu, jo pati atbildētāja /pers. F/ tiesas sēdē norādījusi, ka kopš 2007.gada nedzīvoja Kredīta līgumā norādītajā adresē /adrese/, Rīga, tādējādi tiesa atzinusi, ka atbildētāja nebija sastopama Kredīta līgumā norādītajā adresē, par ko nav informējusi prasītāju. Arī atbildētājas /pers. E/ tiesas sēdē teikto, ka 2008. un 2009.gadā viņa nav saņēmusi nekādus paziņojumus no prasītāja un nekad nav dzīvojusi /adrese/, tiesa atzinusi par nepamatotu, jo Galvojuma līgumā norādīta atbildētājas /pers. E/ dzīvesvietas adrese /adrese/, Rīga. Lai gan atbildētāja norādījusi, ka tā, iespējams, ir bankas kļūda, tiesa konstatējusi, ka atbildētāja pati parakstījusi Galvojuma līgumu, ar savu parakstu apliecinājusi tajā ietvertās informācijas patiesumu, līdz ar to atzīts, ka prasītājam nebija pamata uzskatīt, ka norādītā adrese ir kļūdaina.

[2.7.] Konstatēts, ka 2005.gada 28.decembrī starp prasītāju kā ķīlas ņēmēju un atbildētāju /pers. F/ kā ķīlas devēju noslēgts Ķīlas līgums Nr.l0930/5P13-1. Saskaņā ar Ķīlas līguma 1.punktu /pers. F/ ieķīlājusi bankai nekustamo īpašumu - dzīvokļa īpašumu Nr.72, kas atrodas /adrese/, visu ķīlas ņēmēja prasījumu nodrošināšanai, kas izriet no Kredīta līguma un visiem tā grozījumiem.

Prasības pieteikumam pievienoti 2006.gada 7.aprīļa Grozījumi Nr.l, 2006.gada 19.jūnija Grozījumi Nr.2, 2006.gada 10.oktobra Grozījumi Nr.3, 2007.gada 02.februāra Grozījumi Nr.4 2005.gada 28.decembra Ķīlas līgumā Nr.l0930/5P13-1, saskaņā ar kuriem palielināta nodrošināto prasījumu summa atbilstoši grozījumos Kredīta līgumā noteiktajai kredīta pamatsummai.

Tiesa atzinusi par nepamatotiem atbildētājas /pers. E/ iebildumus, ka prasītāja nav rīkojusies atbilstoši Civillikuma 1776.pantā noteiktajam, proti, nav izmantojusi Ķīlas līgumā noteiktās tiesības, ja parādnieks ilgāk par 45 dienām kavē saistību izpildi, tad viņam ir tiesības par brīvu cenu pārdot ķīlas priekšmetu, prasītāja vieglprātīgi izturējusies attiecībā uz kredīta atgūšanu, jo no Kredīta līguma izriet tiesības nevis pienākums pārdot ķīlas priekšmetu parāda summas atgūšanai tiklīdz iestājas Kredīta līgumā noteiktais gadījums. Tiesa atzinusi, ka prasītājs pats var izvēlēties, kuru saistību tiesības pastiprināšanas līdzekli parāda atgūšanai izmantot vispirms.

Turklāt tiesas sēdē noskaidrots, ka /pers. F/ uz Pirkuma līguma pamata atsavināja ieķīlāto nekustamo īpašumu. Prasītājs iesniedzis Zemesgrāmatu nodaļai piekrišanu nekustamā īpašuma atsavināšanai, saglabājot bankai nostiprināto pirmo hipotēku, kur norādīts, ka prasītājs neiebilst, ka /pers. F/ atsavina ieķīlāto nekustamo īpašumu ar nosacījumu, ka uz nekustamo īpašumu tiek saglabāta pirmā hipotēka, kas nostiprināta par labu bankai. Minētā rīcība nav vērtējama kā vieglprātīga.

Tiesa atzinusi, ka nav pamata uzskatīt, ka Kredīta līguma noteikumi, kas pamato prasījumu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantu, būtu atzīstami par netaisnīgiem līguma noteikumiem, un līgumsoda apmērs nav nesamērīgs ar galveno parādu.

[2.8.] Tiesa pamatojusies uz Civillikuma 1692., 1698. un 1702.pantu, konstatējusi, ka no Kredīta līguma izrietošo saistību izpilde papildus tika nodrošināta ar 2007.gada 2.februāra Galvojuma līgumu Nr.l0930/5P13-2, kas noslēgts starp prasītāju un atbildētāju /pers. E/ kā galvinieku.

Saskaņā ar Galvojuma līguma l. punkta nosacījumiem, galvinieks uzņemas pienākumu atbildēt bankai par maksājumu saistību pienācīgu izpildi, kas izriet no bankas un /pers. F/ noslēgtā Kredīta līguma un visiem tā grozījumiem, izņemot gadījumus par galvenā līguma ietvaros izsniedzamā kredīta maksimālā apmēra palielinājumu, jo par to galvinieka atbildība iestājas tikai pēc atbilstoša darījuma dokumenta parakstīšanas līdzēju starpā. Saskaņā ar Galvojuma līguma 3.punkta nosacījumiem, galvinieks uzņemas no galvenā līguma izrietošās maksājumu saistības kā pats parādnieks un atsakās no tiesībām prasīt, lai banka ar piedziņu vispirms griežas pie parādnieka.

Ievērojot, ka galviniece /pers. E/ ir galvojusi par saistību izpildi, kas izriet no Kredīta līguma Nr.l0930/5P13 par kredīta 10000 EUR jeb 7028,04 Ls (pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 lati par 1 eiro) apmērā izsniegšanu un nav parakstījusi grozījumus Kredīta līgumā par kredīta apmēra palielinājumu, prasītāja lūgusi piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /pers. F/, piedziņu vērst pret galvinieci /pers. E/, bet ne vairāk par 7028,04 Ls apmērā.

[2.9.] Tiesa pamatojusies uz Civillikuma 1404., 1412.pantu, atzinusi par pamatotiem atbildētājas /pers. E/ iebildumus, ka galvojums ir zaudējis spēku, jo 2005.gada 28.decembrī noslēgtais Kredīta līgums Nr,10930/5P13 ir grozīts, palielinot pamatsummas apmēru. savukārt /pers. E/ uzņēmās pienākumu atbildēt prasītājam par maksājumu saistību pienācīgu izpildi, kas izriet no 2005.gada 28.decembrī noslēgtā kredīta līguma ar visiem tā grozījumiem, izņemot grozījumus par pamatsummas palielinājumu, jo atbilstoši Galvojuma līguma 1.punktā noteiktajam, galvinieka atbildība par to iestājas tikai pēc atbilstoša darījuma dokumenta parakstīšanas līdzēju starpā, savukārt Kredīta līguma grozījumi ar galvinieci netika parakstīti, ko atzinis pats prasītājs. Tādejādi tiesa secinājusi, ka galviniece ir galvojusi par saistībām, kas izriet no sākotnējā Kredīta līguma, saskaņā ar kuru tika izsniegts kredīts 10000 EUR apmērā, nevis par saistībām kopumā 10000 EUR apmērā. Ņemot vērā summas palielinājumu, kā arī apstākli, ka atbildētāja /pers. F/ ir veikusi daļēju kredīta atmaksu pēc Kredīta līguma noslēgšanas, tiesa atzinusi, ka nav pamata piedzīt no /pers. E/ kredīta summu 10000 EUR apmērā jeb 7028,04 Ls, kā arī zaudējumus 122,68 Ls apmērā un no kopējās pamatparāda summas, kas ir 35325,94 Ls, prasītājas aprēķinātos procentus 6115,95 Ls apmērā un līgumsodu 1059,78 Ls apmērā.

[2.10.] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu, Civillikuma 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765.panta pirmo daļu un 1765.panta otro daļu, 1760.pantu, tiesa atzinusi prasītāja tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no galvenā parāda par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

[3.] Prasītāja AS "DNB banka" iesniegusi apelācijas sūdzību par minēto spriedumu, pārsūdzot to daļā par parāda piedziņas noraidīšanu no /pers. E/.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka Kredīta līgums starp prasītāju un /pers. F/ noslēgts 2005.gada 28.decembrī, savukārt, Grozījumi Nr. 1 2006.gada 7.aprīlī, Grozījumi Nr.2 2006.gada 19.jūlijā, Grozījumi Nr. 3- 2006.gada 10.oktobrī un Grozījumi Nr. 4- 2007.gada 2.februārī.

Galvojuma līgums starp prasītāju un /pers. E/ noslēgts 2007.gada 2.februārī, proti, jau pēc visu grozījumu noslēgšanas.

Ņemot vērā, ka /pers. E/ ir galvojusi par saistību izpildi, kas izriet no Kredīta līguma par kredīta 10000 EUR jeb 7028,04 Ls apmērā izsniegšanu, prasītāja lūdza piedzīt no viņas galveno parādu 7028,04 Ls apmērā, ievērojot, ka galviniece nepiekrita uzņemties saistības, kas izsniegtas pēc kredīta grozījumu noslēgšanas. Savukārt, daļā par procentu, līgumsoda un tiesāšanās izdevumu samaksu, /pers. E/ ir galvojusi pilnā apmērā.

Apelātors norādījis, ka galviniekam slēdzot galvojuma līgumu, pastāvēja izvēles iespējas kādā apmērā galvinieks uzņemas pienākumu atbildēt prasītājam par maksājumu saistību pienācīgu izpildi.

Saskaņā ar noslēgto Galvojuma līgumu, /pers. E/ piekrita atbildēt no /pers. F/ un prasītāja starpā noslēgtā Kredīta līguma izsniegto kredītu 10000 EUR jeb 7028,04 Ls apmērā.

Apstāklis, ka /pers. E/ nav vēlējusies uzņemties maksājuma saistības izsniegtā kredīta 42836 EUR apmērā, kas izriet no grozījumiem Kredīta līgumā, nedod pamatu uzskatīt, ka Galvojuma līgums ir zaudējis spēku.

Ņemot vērā Civillikuma 1698.pantā noteikto, Galvojuma līguma 1.punkta nosacījumus un to, ka prasītājs un /pers. E/ vienojās tikai par izsniegtā kredīta daļu kādā galvinieks galvo, prasītājs uzskata, ka daļā par līgumsoda, procentu piedziņu un zaudējumiem, atbildētāja /pers. E/ ir uzņēmusies atbildēt pilnā apmērā, ko apliecina arī Galvojuma līguma 1.punkta nosacījumi.

Pirmās instances tiesa spriedumā nav norādījusi nevienu normatīvu aktu, uz kuru pamata būtu atzīstams, ka Galvojuma līgums ir zaudējis spēku.

[4.] Atbildētāja /pers. F/ iesniegusi apelācijas sūdzību par minēto spriedumu, pārsūdzot to daļā, ar kuru prasība apmierināta.

[5.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa spriedumu nospriests piedzīt no /pers. F/ par labu AS „DNB banka" galveno parādu 35325,94 Ls, procentus par aizdevuma lietošanas atvēlējumu līdz 2011.gada 2.decembrim 6115,95 Ls, līgumsodu 1059,78 Ls, parādu par ķīlas priekšmeta apdrošināšanu 122,68 Ls, tiesāšanās izdevumus 1119 Ls, kopā 43743,35 Ls.

Noteikt AS „DNB banka" tiesības saņemt no /pers. F/ likumiskos nokavējuma procentus, kas ir 6 % gadā no nesamaksātā galvenā parāda 35325,94 Ls līdz sprieduma izpildei.

Iepriekš norādītās piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. F/ nesamaksāto galveno parādu, bet ne vairāk par 7028,04 Ls, procentus par aizdevuma lietošanas atvēlējumu līdz 2011.gada 2.decembrim 6115,95 Ls, līgumsodu 1059,78 Ls, parādu par ķīlas priekšmeta apdrošināšanu 122,68 Ls, tiesāšanās izdevumus 1119 Ls, kopā 15445,45 Ls piedzīt no /pers. E/.

Piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. F/ noteikt AS „DNB banka" tiesības saņemt no /pers. E/ likumiskos nokavējuma procentus, kas ir 6 % gadā no nesamaksātā galvenā parāda 7028,04 Ls līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /pers. F/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,23 Ls.

Piedzīt no /pers. E/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,22 Ls.

[5.] Ar Augstākās tiesas 2017.gada 12.janvāra spriedumu atcelts Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 22.aprīļa spriedums daļā, ar kuru noteikts, ka piedziņas no /pers. F/ neiespējamības gadījumā galveno parādu, bet ne vairāk par 7028,04 Ls, procentus par aizdevuma lietošanu 6115,95 Ls, līgumsodu 1059,78 Ls, samaksu par ķīlas priekšmeta apdrošināšanu 122,68 Ls, tiesāšanās izdevumus 1119,0 Ls, kopā 15445,45 Ls, piedzīt no /pers. E/, kā arī daļā, ar kuru noteiktas tiesības AS "DNB banka" saņemt no /pers. E/ likumiskos nokavējuma procentus, kas ir 6% gadā no galvenā parāda 7028,04 Ls, līdz sprieduma izpildei piedziņas no /pers. F/ neiespējamības gadījumā.

Lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[5.1.] Augstākās tiesas Civillietu departaments atzinis par nepamatotu apelācijas instances tiesas atzinumu, ka 2007.gada 2.februāra galvojuma līgums iztulkojams tādējādi, ka /pers. E/ uzņēmās pienākumu atbildēt kredītiestādei ne vien par tām saistībām, kas nodibinātas ar 2005.gada 28.decembra kredīta līgumu, bet arī par visiem turpmākiem saistību grozījumiem, aprobežojot galvinieces atbildību vien attiecībā uz galveno parādu, bet neaprobežojot viņas atbildību attiecībā uz blakus prasījumiem, tas ir, procentiem un līgumsodu.

[5.2.] Civillietu departaments norādījis, lai noskaidrotu līdzēju patieso gribu, 2007.gada 2.februāra galvojuma līgums iztulkojams, piemērojot likuma noteikumus par darījuma iztulkošanu. Juridiskajā literatūrā atzīts, ka: "Izšķirošais faktors iztulkošanā ir darījuma dalībnieku gribai, viņu izrādītajam nodomam. [..] Bez tam darījumu tulkošanā svarīgi ir noskaidrot to tiesisko pamatu (causa efficiens) un mērķi (causa finalis)" *(sk. Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. - Rīga: Mans Īpašums, 2000, 76. lpp.).*

Darījuma iztulkošana atbilstoši Civillikuma 1504.pantam sākas ar tajā lietoto vārdu nozīmes noskaidrošanu. Ja rodas šaubas par vārdu nozīmi, tad saskaņā ar Civillikuma 1505.pantu svarīga nozīme ir līdzēju izteiktajam vai citādi izrādītajam nodomam, ko puses ar šo darījumu gribējušas sasniegt.

Savukārt Civillikuma 1508. un 1509.pantu var piemērot vienīgi tad, ja tiesa secina, ka līdzēju patieso nodomu nevar noskaidrot saskaņā ar Civillikuma 1504. un 1505.pantu.

[5.3.] Norādīts, ka apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Civillikuma ceturtās daļas pirmās nodaļas septītās apakšnodaļas noteikumus par darījuma iztulkošanu un, nenoskaidrojot galvojuma līgumā atspoguļoto pušu patieso gribu, izdarījusi nepamatotus secinājumus par galvinieces /pers. E/ atbildības apjomu attiecībā uz blakus prasījumiem.

[5.4.] Tāpat apelācijas instances tiesa nav atbildējusi uz /pers. E/ iebildumiem pret celto prasību, proti, ka procenti un līgumsods aprēķināms nevis no galvenā parāda35325,94 Ls, bet gan no summas, kas norādīta 2005.gada 28.decembra kredīta līgumā un ar kuru ir aprobežota galvinieces atbildība, tas ir 7028,04 Ls.

[6.] Atbildētāja/pers. F/, kurai likumā noteiktajā kārtībā par tiesas sēdi paziņots, uz apelācijas instances tiesas sēdi nav ieradusies. Par neierašanās iemesliem nav paziņots, nav lūgts atlikt lietas izskatīšanu.

Civillietu tiesas kolēģija nolēma izskatīt lietu bez atbildētājas /pers. F/ klātbūtnes.

Tiesas sēdē prasītājas AS "DNB banka" pārstāvis /pers. D/ atteicās no prasības pret /pers. E/ daļā par līgumsoda 1507,93 EUR piedziņu, kā arī samazināja prasījumu par procentu parāda piedziņu, uzturot to 1285,28 EUR apmērā, par ko parakstījās tiesas sēdes protokola pielikumā (l.2.sēj.39.l.).

Tiesas sēdē atbildētājas /pers. E/ pārstāvis zv.advokāts Z.Berezovskis prasītājas apelācijas sūdzību neatzina. Norādīja, ka prasība daļā pret /pers. E/ ir noraidāma, jo prasītāja nav realizējusi ķīlu, tādējādi vieglprātīgi izturoties pret izsniegtā kredīta atgūšanu.

Motīvu daļa

[7.] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka AS "DNB banka" prasība pret /pers. E/ daļā ir apmierināma, daļā tiesvedība izbeidzama.

[8.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikto apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību

un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Ar Augstākās tiesas 2017.gada 12.janvāra spriedumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa spriedums atcelts daļā, kurā apmierināta prasība pret /pers. E/ un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai, pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar prasītājas AS "DNB banka" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 20.jūnija spriedumu.

[9.] Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājs atteicās no prasības daļā par līgumsoda 1507,93 EUR (1059,78 Ls) apmērā piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības.

Nodibinātajos apstākļos, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tiesvedība prasības daļā par līgumsoda 1507,93 EUR (1059,78 Ls) apmērā piedziņu ir izbeidzama.

[10.] Judikatūrā vairākkārt ir atzīts (sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 20.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-234, Civillietu departamenta 2014.gada 16.maija spriedumu lietā Nr.SKC-62), ka apelācijas instances tiesai, izskatot lietu no jauna, pēc tās sprieduma atcelšanas kasācijas kārtībā, līdztekus Civilprocesa likuma 426.pantā noteiktajam ir saistoši arī kasācijas instances tiesas norādījumi: 1) likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāts tiesai, kas izskata šo lietu no jauna (Civilprocesa likuma 476.panta pirmā daļa); 2) lieta jāizspriež tikai tādā tvērumā un uz to faktisko lietas apstākļu pamata, no kuriem Senāts, ievērojot lietas izskatīšanas robežas kasācijas instancē (Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa), bija vadījies savā pirmajā spriedumā un kuras robežas Senāts arī noteicis attiecīgai zemākai instancei lietu izspriest no jauna. Respektīvi, pat gadījumā, ja apelācijas instances tiesas spriedums tiek atcelts pilnībā materiālo tiesību normas pārkāpuma dēļ, visas agrākās procesuālās darbības un viss pierādīšanas materiāls paliek spēkā (ja Senāts šo materiālu nav „diskreditējis"), t.i., otrajai instancei jāizspriež lieta no jauna pēc būtības, ņemot vērā Senāta norādījumus par materiālo tiesību normu piemērošanu un rīkojoties pēc šiem pierādījumiem. Savukārt, ja spriedums atcelts procesuālo tiesību normu pārkāpuma dēļ, tad, izpildot kasācijas instances tiesas norādījumus, jāveic attiecīgās procesuālās darbības, kas tika atzītas par kasācijas iemeslu (sk. sal. Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga. Autora izdevums, 1933, 475., 476.lpp.).

Ievērojot minēto, izskatot lietu no jauna, Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata pārvērtēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa spriedumā konstatēto faktu, ka 2007.gada 2.februāra Galvojuma līgums Nr.10930/5P13-2, kas noslēgts starp prasītāju un /pers. E/ kā galvinieci ir spēkā esošs, un /pers. E/ ir pienākums atbildēt par neizpildītām maksājuma saistībām, ko /pers. F/ uzņēmusies ar 2005.gada 28.decembra Kredīta līgumu Nr.10930/5P13 attiecībā uz galveno parādu 10000 EUR apmērā (7028,04 Ls). Tāpat Augstākā tiesa, izskatot lietu, bez ievērības atstājusi atbildētājas /pers. E/ kasācijas sūdzībā izteiktos argumentus, ka prasītāja, nerealizējot ķīlu, kas izriet no 2005.gada 28.decembrī starp prasītāju kā ķīlas ņēmēju un atbildētāju /pers. F/ kā ķīlas devēju noslēgto Ķīlas līgumu Nr.10930/5P13-1, radījusi zaudējumus par kuriem galviniekam -atbildētājai nav jāatbild, līdz ar ko Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata atkārtoti pārvērtēt šo jautājumu.

[11.] Vērtējot prasību daļā par procentu par aizdevuma lietošanu piedziņu un to apmēru, Civillietu tiesas kolēģija vadās no Civillikuma 1504.panta, kurā noteikts, ka darījumu iztulkojot jāskatās uz darījumā lietoto vārdu nozīmi, un ja tie nav divejādi saprotami, tad tie cieši jāievēro, ja vien nepierāda, ka tie nesaskan ar dalībnieka gribu, un Civillikuma 1505.pantu, kurā noteikts, ja rodas šaubas par vārdu nozīmi, jāievēro to jēgums un darījuma dalībnieku skaidri izsacītais vai kā citādi izrādītais nodoms.

Atbilstoši 2007.gada 2.februāra Galvojuma līguma Nr.10930/5P13-2 (l.1.sēj.24.l.) 1.punktam, galvinieks uzņemas pienākumu atbildēt bankai par maksājumu saistību pienācīgu izpildi, kas izriet no bankas un /pers. F/ starpā 2005.gada 28.decembrī noslēgtā Kredīta līguma Nr.10930/5P13 (tekstā saukts – Galvenais līgums) un visiem tā grozījumiem, izņemot grozījumus par Galvenā līguma ietvaros izsniedzamā kredīta maksimālā apmēra palielinājumu, jo par to galvinieka atbildība iestājas tikai pēc atbilstošu darījuma dokumentu parakstīšanas līdzēju starpā.

Atbilstoši minētā Galvojuma līguma 4.punktam, ja parādnieks nokavē jebkuru no saskaņā ar Galveno līgumu veicamajiem maksājumiem pilnā apmērā vai daļēji, galvinieks apņemas samaksāt bankai kavēto maksājumu parādnieka vietā.

2005.gada 28.decembra Kredīta līgumā Nr.10930/5P13, saskaņā ar kuru /pers. F/ saņēmusi aizdevumu 10000 EUR apmērā un par kura neizpildi atbilstoši Galvojuma līgumam atbild /pers. E/, noteikts, ka /pers. F/ saistības noteiktā termiņā atdod prasītājai ne vien izsniegto aizdevumu 10000 EUR, bet arī maksā procentus par aizdevuma lietošanas atvēlējumu.

Lietā nepastāv strīds, ka par 2006.gada 7.aprīļa Grozījumiem Nr.1, 2006.gada 19.jūlija Grozījumiem Nr.2, 2006.gada 10.oktobra Grozījumiem Nr.3, 2007.gada 2.februāra Grozījumiem Nr.4, atbilstoši kuriem atbildētājai piešķirts papildus kredīts 52836 EUR apmērā (10000 EUR+14000 EUR+7500 EUR+11336 EUR), atbilstošs darījuma dokuments starp banku un galvotāju nav parakstīts. Tātad galvotāja nav uzņēmusies atbildību par kredīta summas palielinājumu (52836 EUR) un ar to saistītajiem blakus prasījumiem, bet ir apņēmusies atbildēt par kredīta summu 10000 EUR, kas izsniegta kredītņēmējam saskaņā ar 2005.gada 28.decembra Kredīta līgumu Nr.10930/5P13, un tā blakus prasījumiem.

Atbilstoši minētajam, un saskaņā ar Civillikuma 1698.pantu, kurā noteikts, ka galvinieks atbild ne vien ar paša galveno parādu, bet arī ar tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no galvinieces /pers. E/ piedzenama kredīta pamatsumma 10000 EUR, procenti par aizdevuma lietošanas atvēlējumu līdz 2011.gada 2.decembrim 1285,28 EUR, kas aprēķināti no summas, kas norādīta 2005.gada 28.decembra kredīta līgumā un ar kuru ir aprobežota galvinieces atbildība, t.i., no 10000 EUR (7028,04 Ls) (l.2.sēj.30.-33.l.) un atlīdzību par ķīlas priekšmeta apdrošināšanu 174,55 EUR (122,68 Ls).

[12.] Prasītāja lūgusi noteikt tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus – 6% gadā no nesamaksātās summas, kas atbilst Civillikuma 1765.panta pirmās daļas noteikumiem.

Tādējādi prasītājai nosakāmas tiesības piedziņas neiespējamības no /pers. F/, pēc Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa sprieduma gadījumā par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. E/ sešus procentus no simta gadā no nesamaksātā galvenā parāda 10000 EUR, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[13.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai no atbildētāja prasītājas labā piedzenama samaksā valsts nodeva prasības apmierinātajā daļā 68,21 EUR apmērā.

[14.] Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai, no /pers. E/, valsts labā piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi atbilstoši prasības apmierinātajai daļai 16,28 EUR.

[14.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 431. - 434.pantu, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a:

piedziņas neiespējamības no /pers. F/, personas kods /personas kods/, pēc Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa sprieduma gadījumā, piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu AS "DNB banka", reģistrācijas Nr. 40003024725, parādu, bet ne vairāk par 10000 EUR (desmit tūkstoši *euro*), procentus par aizdevuma lietošanas atvēlējumu līdz 2011.gada 2.decembrim 1285,28 EUR (viens tūkstotis divi simti astoņdesmit pieci *euro*, 28 *centi*), parādu par ķīlas priekšmeta apdrošināšanu 174,55 EUR (viens simts septiņdesmit četri *euro*, 55 *centi*).

piedziņas neiespējamības no /pers. F/, personas kods /personas kods/, pēc Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa sprieduma gadījumā, noteikt AS "DNB banka" tiesības saņemt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātā galvenā parāda 10000 EUR (desmit tūkstoši *euro*).

Izbeigt tiesvedību lietā AS "DNB banka" prasības pret /pers. E/ daļā par līgumsoda 1507,93 EUR (viens tūkstotis pieci simti septiņi *euro*, 93 *centi*) piedziņu.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu AS "DNB banka", reģistrācijas Nr. 40003024725, tiesas izdevumus 68,21 EUR (sešdesmit astoņi *euro*, 21 *cents*).

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 16,28 EUR (sešpadsmit *euro*, 28 *centi*) valsts ienākumos.

Noteikt termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami bankas kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai.

Samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentam 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums- 2017.gada 25.aprīlis.

Tiesnese	(paraksts)	I.Ozola
Tiesnese	(paraksts)	M. Katlapa
Tiesnesis	(paraksts)	A. Dundurs